

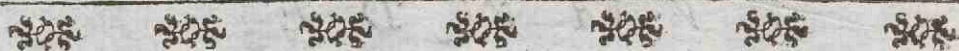
Zeeusche nachtegael ende des selfs dryderley gesang, geheel anders inder waerheyt verthoont, als de selve voor desen by sommighe uyt enckel misverstant verkeerdelyck is gheoordeelt

<https://hdl.handle.net/1874/39983>

HET TWEEDE DEEL,
OFTE
STEM
VAN DE
ZEEVSCHE
NACHTEGAEL:
GHENAEMT
SEDEN-SANG.

Met Privilegie.

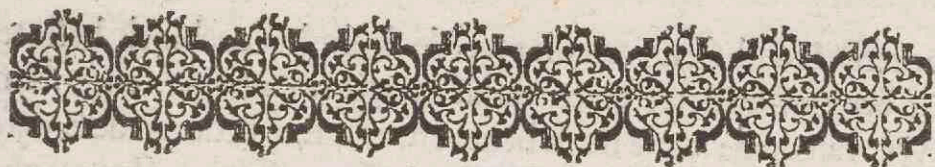
**

*Hier gaet de Nachtegael zijn stem wat hooger drayen,
En maeckt door Seden-fang, een yders hart verheucht;
Om dan met soet gequeel, 'tgehoorte doen verfrayen
Met aengename cunst, en reden-rijcke deucht.*

A. P.

Reden-rijcke Leser,

Alfoo de natuere vande *Nachtegael* sodanich is, dat zijn stemme d'eene tijt veel vanden anderen verschilt, somtijts leegh, somtijts hoogh singende; soo heeftmen goet gevonden (overmits de groote verscheydenheyt) de *Nachtegael* te be- deelen, ghelijck hier vooren is gheseyt: waer van, als nu aen V.E. wert verthoont het tweede deel; alwaer de stemme-toontjes wat hooger uyt gesongen werden, (te weten,) leersame *Seden-sanck*: om- hessende veel vermaeckelijke seharp-finnighe gedichten. Voor- nementlijk int begin van desen, dientmen indachtich aen te mercken, op de verscheydenheyt vande *Grillen*, waer in lieffelijcke, ende aerdighe veranderinghen werden by gevonden: Insonder- heyt mede op de Boeren-praet van *Tityrus*, en *Milibe*: alwaer de gelegentheyt deses tijds treffelijck wert uyt-ghedruckt na de cunst van Poësie. Int gevolgh genaemt *Principus obsta*. Mitsgaders de *no- pen*, daer oock wat sonderling op ghedacht moet werden int lesen des selfs. Als mede de navolgende bedenckingen, daer menich vul- dighe stoffe in is, om de Leser te verlusten. Om voorder te co- men, staet aen te mercken het Eer-dicht aende geest-rijcke luffrou *Iohanna Coomans*: ende wederom haer seer voor-treffelijcke ant- woorde ofte teghen-gifte; waer in de const van soo een *Zeeuvs* Vrou-verstant yder doet verwonderen.

Daer is noodich beooght te zijn int ghevolgh, een aengenaem Liedt van *Cnemon* ende *Numa*, off soeten lach over de huyden- daechsche weerhanen, waer in de veynsery sich behendich laet

hooren. Ten lesten wert dit tweede deel ghevoechlijk bestoten met een ghedicht ter eeren vande *Zeeusche Nachtegael*: ende stemgevers van dien; ende noch benevens een Eer-liedt aen de *Zeeusche Poeten*: mitsgaders de *Apollo-feeft* by Iuffvrou *Johanna Coomans* ghemaeckt; en *Deughs-loff* beyden ter eeren van de Heer *J. Cats*: ende ten lesten een *Maeghden-lesse*; waer by dit selve ghedeelte wert gheeyndicht: met een hoope dat de Leser sich wijder sal verlusten inde navolghende wercken selve; alwaer 't verstant sal ghescharpt blijven inde groote bysonderheyt van yder stuck: ende dan met goet ghevoelen overdencken, dat dit geen *Kick-vorssen* ghesnorck is, maer een sonderling hoogh schetterend gheluyd van uyt nemende noyt ghehoorde tael. Ghy dan Leser, denckt hier by dat de *Zeeurven* niet herffeloos en zijn, al ist dat haer de grove dampen vande *Zee*, dickmael over 't hooft vliegen; nochtans werden sy niet verstoppt in verstandt: maer har-aessumen veel meer, om dat sy 't voordeel hebben, van overvloedighe open-gesonde lucht, ende vruchtbaerheyt haerder Eylanden.

Hier mede wert de Leser ghewesen, tot hooger gheluyt van desen cunst-hebbende *Nachtegael*; die int leste deel singhet *Hemel-sang*.

GRIL-

GRILLEN.

Aen den achtbaren, geleerden, Heer

PETRUS SCRIVERIUS.

I.

Eleerde man deur wien Apollo met de Musen
Comt op den *Leydschen Rhyn* van *Helicon* ver-
huysen,

De derde, die den lof van Holland soo verheft
Dat haer gecroonde vlecht de wolcken overtreft

Tot noch twee, welcker naem de Maes verr' gaet vertellen
Maer, om den jongsten doet haer stroom met tranen swellen.

Dewijl ghy vast verweckt uyt de vergetel-vloet

De Graven van ons lant, en die weer leven doet,

Comt tot u stout'lick in dees luchte tijt-verdrijver,

Dit grillich wan-geboort. O ver-beroemde SCRIVER

Ontfangt met een goet oogh, ende onverdiende gunst

Dit licht, en ondict werck; en soeeter oock geen cunst,

Maer oordeelt aen dees proef, of uwe MARTIALIS

Niet al te bot en boers in onse Zeeusche tael is.

II.

Dewijl de gheen die met my lacchen,

Luy, ledich op de straet gaen pracchen,

En daer nae met den beck int nat

Van bier en wijn haer suypen sat,

A

Of

Of haren tijt onnut verdrijven
 Met dobbel-steen en schijven,
 Daer elck dan roept en tiert om best,
 Ick schrijf, ick schut, ick hout, ick rest,
 Of ander met noch lichter boeven
 Haer ghelt vertuyffchen en vertroeven;
 Dicht ick dus nu en dan een gril,
 Als ick my wat vermaken wil:
 Sy vragen my, wat can't u baten
 Dat ghy u met die grillen quelt?
 Maer datse my gewerden laten,
 Ten cost gefontheyt, eer, noch gelt.

III.

Het een is goet, het ander slecht,
 Het een is crom, het ander recht,
 Het een is soet, het ander serp,
 Het een is sacht, het ander scherp,
 Het een is dwaes, het ander wijs,
 Het een is fray, het ander vijs;
 Hier comt van als wat uyt den hoeck,
 Of anders waert geen grillen-boeck.

IV.

Daer en is niemant in de stadt
 Soo trots, hoovaerdich, noch soo prat,
 Als *Hermen* die, als wijfen man
 Nu treckt de beste cleeren an,
 Alleen den Kermis-dagh ter eeren,
 Gaet proncken met sijn quade cleeren.

Meens is out tseftich jaer, en gaet een meysgien trouwen :

Wel *Fop*, wat roert dat u? ten sal u niet berouwen.

Jordaen fit al den dagh en drinct en banquetteert :

Wel *Fop*, wat roert dat u? tis zijn dat hy verteert.

Hans coopt lant, en hy moet het gelt op woecker halen :

Wel *Fop*, wat roert dat u? ghy sult het niet betalen.

Schoon *Trijntgie* is bestruyft, en gaet van kinde swaer :

Wel *Fop*, wat roert dat u? sy kent daer toe de vaer.

Geurt gaet altijt te gast, of hy heeft selver gasten

Wel *Fop*, wat roert dat u? ghy moocht thuis blijven vasten.

Maer u wijs is een hoer, en plant op uwen cop

Twee hoornen op sijn Spaens : dat's u, dat roert u *Fop*.

V soon is dach voor dach aen't tuijschen, kijven, vechten :

Dat's u, dat roert u *Fop*, wilt dien gaen onderrechten.

V huys staet in de Kaert voor d'onbetaelde rent :

Dats u, dat roert u *Fop*, gaet maect u daer ontrent.

V dochter waer de bruyt veel liever nu als morgen :

Dat's u, dat roert u *Fop*, dat staet u te besorgen.

Ick can noch thien-mael soo wel seggen op de ry;

Maer *Fop*, of het u roert, of niet, wat roert het my?

VI.

Nu houd' ick seker, sonder lieghen,

Dat koeyen connen leeren vliegghen,

Nu een soo dicke, sware man

Soo lichten voghel werden can.

VII.

Pier vrijt ons buer-meyt langhe *Lijs*,

Wat dunct u, is hy oock recht wijs,

4
Dat hy int schoonste van sijn jaren
Hem met dat leelick vel wil paren?
Iae maer al is *Pier* jongh en fray,
Hy denct, *Lijs* en heeft kint noch cray,
Sy heeft veel ghelts en groote nering,
Dat meer is, sy heeft oock de tering.

VIII.

Ghy *Moyaert* segt en singt vast hier en daer een gril,
En maect de luyden wijs, die't maer gelōoven wil,
Dattet uw eygen zijn. Ick en seg daer niet tegen,
Ghy hebtse doch gecocht, en voor u gelt gecregen.
Soo is u eygen oock u muts, u mes, u broeck;
Soo can u eygen zijn, wijn, boter, kaes, en koeck.
Maer, *Moyaert*, dit is waer, datse soo van u pen zijn,
Als d'eyers die ghy coopt oock van u eygen hen zijn.

IX.

Die meester *Geurt*, die noyt geprefen was
Om dat hy cond' de coorts genesen ras,
Maer daerom was deur al de stadt vermaert
Om dat hy 'rvolck soo haest hielp onder d'aerdt,
Is nu gemaect graf-delver in de Kerck;
Valt dat niet wel? hy doet sijn oude werck.

X.

Die goede sack, die goede *Jan*,
Is hy niet een ghelukich man?
Die goede *Jan*, die goede sack,
Mach hy niet leven met ghemack?

Want

Want hy en arbeyt, noch en ploeght,
Hy heeft met rust wat hem ghenoeght,
Hy wort van cost en cleer versorghet,
Heeft hy gheen ghelt, hem wort gheborghet;
Maer daer hy meest gemak aen vint,
Sijn wijf draeght nu het derde kint
Sonder dat hy't hem onderwint,
Of eenichsins wil trecken an;
Is *Jan* niet een gheluckich man?
Die goede *Ian*, die goede sack,
Mach hy niet leven met gemak?

XI.

Te nacht doe wy vast droncken vol en dol,
Doe de wijn was gheclommen in den bol,
Seyd' ick, ghy sout tot mijnent comen eten;
Dit milde woort en hebt ghy niet vergheten,
End' op mijn ham wel scherp ghewet u mes,
En dorst vergaert tegen mijn Rijnsche fles.
Maer neen, 'k en houw gans niet van sulcken gast,
Die veel te nauw op droncken woorden past.

XII.

'k En heb in u gansch geen behaghen,
'k En can nochtans niet van u claghen,
En my en comt niet in den sin
Waerom ick u niet en bemin;
Dus wilt geen ander reden vragen,
'k En heb in u gansch geen behagen.

XIII.

Ick soeck een soete meysjen naer mijn sin,
 Daer ick op fetten mocht mijn soete min;
 Een meysjen niet van costelicken toy,
 Maer ongehult, en sonder ciersel moy;
 Die melck of room uyt aerde schotels reyn,
 Meer acht als Spaensch banquet, of marsepeyn;
 Die niet en rijt in rosbaer of caros,
 Maer wandelt op haer voetjes naer het bos,
 Daer sy met my het minne-grafje knoop,
 En dan eens om de boomen hackje loop;
 Die niet en smijt, al werd sy eens ghesoent,
 En met een tweede kus haest sy versoent:
 Maer d'opgeproncte, lekker, trotse Ioffers,
 Die laet ick voor de hoofsche ruyge doffers.

XIIII.

Kent ghy dien dollen droes met dien gecrolden cop,
 Met dien nieuw-snuften hoet, en veder-bos daer op,
 Dien snorcker die soo breedt gaet swaeyen over straet,
 Die mettet mes op sy altijt van vechten praet,
 En van sijn vromicheyt soo wonder veel vertelt,
 Als of hy had Ducdalf gheslagen uyttet velt?
 Voorwaer ten is niet wel te sien aen sijnen neus,
 Al schijnt hy nae 't ghewaey een Roelandt, of een Reus,
 Thuys wort hy van sijn wijf gheringelt als een kint,
 Hy wast, hy dweylt de vloer, en haspelt wat sy spint

XV.

Ghy segt, wat schrijft ghy dese grillen?
 Schrijft wat dat weerdich zy gepresen.

Maer

Maer vrient wilt hier u hoeft van stillen,
 Dat prijst men, maer dit wort ghelesen.
 De beste boecken blijven legghen
 Onvercocht, soo ist nu gheltelt:
 De Druckers winnen, soo sy segghen,
 Aen Vlespieghels 't meeste ghelt.

XVI.

Fop vrijt, en heeft sijn sin op rijcke *Griet* gheleght.
 Iae *Fop*, dat hebje wel, ghy zijt voorwaer niet slecht.
 Maer *Griet* wilder niet aen, s'en hoort naer gheen ghespreck,
 Sy foeckt een jongher man; *Griet* en is oock niet geck.

XVII.

Potsmartel tast nae 't mes, en dreyght my te deur-steken
 Wanneer ick van mijn schult om ghelt begin te spreken.
 Maer soet, *Potsmartel*, soet, en weest niet onverduldich,
 Ick seg, ick ken, ick roep, ghy en zijt my niet schuldich.
 O kale vliegh, van u en is doch niet te halen.
 Die noem ick schuldenaer, die de schult can betalen.

XVIII.

Louvv roemt dat hy sijn vaer ghelijct van handen,
 Sijn besjen van voor-hoofst, en sijn moer van tanden,
 Sijn groot-vaer van ooghen, sijn oudt-oom van baert.
 Maer soo hy in als naer sijn voor-ouders aert,
 Soo is *Louvv*, alle ding op't ghelijcken ghenomen,
 Van bocken, verckens, honden, en ravens gecomen.

Robijn ghy roemt u seer, en segt met stijve kaecken,
 Dat ghy, als ghy maer wilt, wel cont goe versen maecken.
 Maer ick segg' u, *Robijn*, die versen maecken can,
 En nochtans geen en maect, dat is een dapper man.

XX.

Jordaen, ghy zijt een harde drijver,
 In al de stadt en is geen stijver :
 Heeft yemant een verwert crackeel,
 Ghy drijft het deur, of half, of heel;
 Een hylick dat niet voort en wil,
 Een buyr-twist om een goot, of stil,
 Een coopmanschap die steech blijft staen,
 Ghy drijftse datse voort moet gaen.
 Van vré, van crijgh, van 't Land en Kerck
 Al drijft ghy't yverich en sterck.
 Voelt ghy u dan niet cloeck ghenoech,
 Ghy drijft het op een and'ren boech :
 Maer ghy en zijt niet wel gesint
 Als ghy niet wat te drijven vint.
 Doch als u daer toe stof ontgaet,
 Weet ick u noch tot drijven raet.
 Ghy cont altijd een drijver blijven,
 Als ghy maer verckens wilt gaen drijven.

XXI.

Floor ruyct altijd nae mosqueljaet,
 En volt van reuck de heele straet,

In een yvoiren doofken net
 Draeght hy altijt seer sterck civet.
 Maer waerom ist, dat hy dat doet ?
 Waer toe soo veel parfuyms ghebruyct ?
 Het schijnt datter wat schuylen moet :
 Hy ruyct niet wel, die altijt ruyct.

XXII.

By'tleven van haer man was moye *May* berucht
 Dat sy was, niet van hem, maer van haer knecht bevrucht :
 Sy trouwt de knecht, soo haest haer man was overleden.
 Is dat niet claer genoeg de hoerery beleden ?

XXIII.

Crol drinckt altijt alleen uyt sijnen eygen beker,
 En wilt niet datmen die aen yemant anders gheeft.
 Denct niet dat hy daer toe te trots is ; neen hy seker.
 Hy weet wel watter schort, en toont hem seer beleeft.

XXIV.

Claer, op een aensicht verrompelt en out
 Draeght een perruyck soo geel als gout ;
 En sweert dattet is haer eygen haer.
 Sy heeftet gecocht ; ist dan niet waer ?

XXV.

Rijck heeft int dichten groot-vermaecken,
 Dat liet hy niet om geene saecken ;
 Maer laet sijn versen niemant lesen,
 Om geen Poët ghenaeemt te wesen :

Soo is hy tsamen wijs en geck.
Is dat niet een Poëten treck?

XXVI.

Ten waer niet mogelick voor yemant soo te maken,
Dat *Grollaert* al sijn doen niet leppich en sou laken.
Weest zedich, milt, beleeft, cloeckmoedich, onbevreesst,
Godvruchtich, nuchter, wijs, ten helpt niet by die beest,
De deucht dient hem tot spot, gelijk de boose spinnen
De bloemen tot fenijn, daer byekens 't soet uyt winnen.
Hy weet alijt een lack; die valsche laster-mont
Grijnt, gnort, bast, schent, en scheurt, gelijc een bitfich hont.
Harnas, noch schilt en helpt tegens sijn felle steken.
Maer geensins waer hy wijs, die dat sou willen wreken;
Dat doet hy self vooru, sijn nijdich hert hy knaegt.
Tis een ellendich mensch, dien geen mensch en behaegt.

XXVII.

Ghy zijt wel proper in al u dinghen,
Proper in't spreken, proper in't singhen,
Proper van aensicht, voeten, en handen,
Proper van oogen, neus, en tanden,
Proper van cleeren, kouffens, en cragen,
Proper van riem en ommeslagen,
Proper van schoenen, linten, en canten,
Proper van mantel, hoet, en wanten,
Proper van hayr, van baert, en knevels,
Proper van sporen, en van stevels,
Proper te peerd', en proper op schaetsen,
Proper in't kolven, proper in't kaetsen,

Proper in al u doen en laten,
 Proper int wandelen over straten,
 De handen in sy als een koper-potjen,
 Voorwaer, ghy zijt een proper sotjen.

XXVIII.

Heyn toont dat hy sterck van geloof is,
 Hy vrijt, hoewel hy blind en doof is.

XXIX.

Els, out en rijk, trouwt een jong man,
 Die niet en heeft, noch om noch an.
 Soo wert *Els*, niet uyt liefdes-lust,
 Maer om den armen cost ghecust.

XXX.

Die neef die u soo strijct en streelt,
 Soo nijver doet wat ghy beveelt,
 V alle Kermis noot te gast,
 Die alle jaer daer wel op past
 Dat hy u sent den nieuwen most,
 Castanien, vijgen, valten-cost;
 Meynt ghy, ô oude slechte bloet,
 Dat hy dat al uyt vrientschap doet?
 Hy clouwt u om u groote ghelt,
 Daer op is sijne sin ghestelt.
 De mont spreect menich vriend'lick woort;
 Maer 't hert seyt, Tayert, steect de moort.

XXXI.

Al heeft *Gbijs* een huys dat nieuw is en sterck,
 Hy heeft altyt metfers en timmer-luy int werck,
 Hy vint altyt wat te maken off te breken,
 Dan is hier een steen, daer een planck in te steken,
 Een ribb' in de folder, een tegel int dack,
 Een bordt in de kelder, of een bril op't gemack;
 Niet dat *Gbijs* geck is, of sijn gelt wil verquisten,
 Want hy wel vreck is, en pacht het in de kisten,
 Maer om dat hy de luy, die ghelt te leen begeeren,
 Mach seggen, Ick timmer, en mach geen ontbeeren.

XXXII.

Lijn wenscht met al haer hert te zijn ghetrouwt,
Dries feyt, sy is voor hem al veel te out,
 Maer *Pier* dattet recht sijne gading waer
 Indien sy hadd' noch drie-mael seven jaer.
 Soo comt de sloor te laet, en comt te vroeck,
 Voor *Dries* te out, voor *Pier* niet out ghenoech.

XXXIII.

Nesvvijs weet veel van de Kerck te segghen,
 Hy wil de Schrift op sijnen duym uyt-legghen,
 Daer op scherpt hy sijn spits-vindich verstant,
 Men weet geen vieriger Contra-Remonstrant,
 Hy botte-muyt Arminianen, Papisten,
 Slingert om sijn ooren Doopers, Martinisten:
 Maer voort zeylt hy met een heel ruyme schoot,
 Al wat hy can haecken sleept hy in de boot;
 Hy woeckert, hy muyt, hy belieght, en achter-clapt,

Hy

Hy bedriecht, hy lorrendraeyt, hy smockel-tapt.
 Wel hoe? sou die man die soo brant van yver,
 Die soo te Kerck loopt, die noestige drijver,
 Soo ongerechtich en liefdeloos wesen?
 Soo heeft hy de Schrift wel verkeert ghelesen.

XXXIV.

Jaeps nicht was cranck, een oude rijcke vrouw,
 Hy scheen bedroeft, hy maecte grooten rouw,
 En dé beloft, mocht sy noch blijven leven
 Hy sou de buyrt twee tonnen Pharo geven.
 De coorts hout op, sijn nicht begint te stercken,
 Nu vreeft *Jaep* noch haer goet soo niet te erven,
 En looft de buyrt, comt maer sijn nicht te sterven,
 Een half last biers, en daer toe een vet vercken.

XXXV.

Waert ghy Raets-heer, sout ghy noch wel geck zijn?
 Creegt ghy veel goets, sout ghy al mé vreck zijn?
 En stierf u wijf, sout ghy al weer trouwen?
 Coft ghy nu land, sout u nae niet rouwen?
 Dus vraegt ghy veel van onsekere saken;
 Maer wat weet ick, hoe ick't dan sou maken?
 Meynt ghy, datmen't al van te voren can weten?
 Segt, waert ghy een vercken, wat sout ghy dan eten?

XXXVI.

Floor segt dat ick dicht versen sonder maet.
 Wel *Floor*, dit's nieuw, dat ghy van versen praet:
 Wilt ghy u nu het dichten trecken an?

Loop, dronckert, loop, en licht een volle can.

Ghy dicht welmé, maer tis een ondict vat,

Op dat u niet ontleeck het lieve nat.

Ghy maect oock wel van maten wat gewach,

Maer tis als ghy sit in een bier-gelach,

Of lapt int lijf een maetje brande-wijn

Dat streke-vol moet totten rande zijn.

Of ick dicht sonder maet, wat roert u dat?

Ghy volt, *Floor*, sonder maet u droncken gat.

XXXVII.

Vrouw *Lierlauvv* is heel droevich, en claegt

Dat sy haren man niet meer en behaegt,

En dat sijn liefde gantsch is vermindert;

Sy can niet bedencken wat haer hindert.

Maer lieve *Lierlauvv*, swijgt doch al stil,

Hy plach u te sien door een liefden-bril;

Maer ghy hebt sijnen neus soo scherp gesnoten,

Dat nu den bril daer af is geschoten.

XXXVIII.

Coppen, tis niet lang geleden, dat ghy niet veel gelts en hadt,

Doe waert ghy soo mild en lustich als de rijcste van de stadt:

Alle daegh wierd aen u tafel, met veel vrolickheyts, gebrast,

Vwe buyren, en goe vrienden waren meest by u te gast.

Dies sy wenschten al te samen dat ghy worden mocht soo

rijk,

Dat u renten mochten wesen uwe mildicheyt gelijk.

Tis gebeurt nae haer begeeren, en in eenen corten stoot

Was u broeder, en u suster, en oock al haer kinders, doot,

Met

Met noch nichten, ende neven. Doe quam met een volle vloet
 Tsamen in u huys gedrevē al dat gelt en groote goet. (vreck,
 Maer u vrienden sijn bedroghen: want nu sijt ghy scherp en
 En in plaets van haer te nooden lijt ghy selve groot gebreck.
 Tot rauw speck en paerde-boonen knaegt ghy eenen roggen
 korst, (dorst.

Voor de leck're Rijsche teughen laeft schoon water uwen
 't Gasten nooden is vergeten, en als ghy eens gaet te gast
 Wort by u twee heele dagen op dat goede mael gevasst.
 't Gelt verspaert ghy alsoo gierich, en vergaert het in de kist.
 Dat ghy self niet min den rijcdom als u oude vrienden mist.
 Sy, om dit te wreke, wenschē, dat ghy krijgt noch eens so veel;
 Dan sult ghy, uyt vrees van eten, binden toe u eygen keel.

XXXIX.

Teun, sat en vertelde met beclach
 Aen *Goris*, dat al haer ouwe karen,
 Daer sy kennis mé te houwen plach,
 Nu al te mael gesturven waren.
 Dattet voor haer was groot beswaren
 Soo haest sy een vriendin had becomen
 Dat die terstont haer wierd benomen,
 Doe weende sy met warme tranen.
 Maer *Goris*, nae troostelick vermanen,
 Seyde haer; Nu *Teun*, wilt droef heyt staecken,
 En comt met mijn wijf nu kennis maecken.

XL.

Jorden reysde naer Amsterdam te mart
 Met een stijve beurs, en een moedich hart,

Om alle costelickheyt te coopen :
 Daer ging hy alle winckels deur-loopen,
 Hy dede langen silvere Lampetten,
 Vergulde Schroeven, goude Brasseletten,
 Groote Diamanten van veel caraten,
 Die keurde hy nauw voor deur op de straten,
 Hy proefde Ringen, of s' hem oock pasten,
 Hy sach Fluweelen, Satijnen, Damasten,
 Turcksche Tapijten, Milaensche neer-basen,
 Schoone Porceleynen, Veneetsche glafen,
 Spiegels van Ebben-hout, Brand-yfers wichtich,
 Copere croonen groot en opfichtich,
 Hy taelde naer vermaerde Schilderyen,
 Van de beste meesters van d'oude tyen,
 Van Lucas van Leyen, of van Mabuysen.
 Naer lang geloop door veelderley huysen,
 Naer dat hy't al deur-pluyft en beknoeyt had,
 En twintich winckel-knechts vermoeyt had,
 Raet wat hy cocht, die sinnelicke *Jorden*?
 Vier houte lepels, en ses tafel-borden.

XLI.

Het schijnt dat *Signoor* seer sterck moet handelen,
 Naer dat hy noest over straet gaet wandelen :
 Hy treet de Kay heele dagen plat,
 Nu staet hy en fiet by een droogh var,
 Dan by een block wijnen, en 'tlossen van schépen,
 Het graen fiet hy storten, de balen slepen,
 De Schippers vraegt hy, watter comt uyt zee,
 Of de West-vaerders noch zijn op de ree,

Hoe dattet staet met de vindemi;
 Maeckelaer vraeght hy naer wissel en premi;
 Op de beurs treckt hy uyt sijnen sack
 Veel brieven, die leest hy met ghemack;
 Dan gaet hy dringen deur alle hoecken,
 Quansuys om coop-luy of boden te soecken:
 En als Signoor soo een ront jaer ghegaen heeft
 Weet niemant dat hy oyt party ghedaen heeft,
 Eenich goet van westen of oosten gecregen,
 Geladen, of in de waegh doen wegen.
 Wel waer toe dient dan al sijn getrantel?
 Signoor draeght te pronck sijnen moyen mantel.

XLII.

Ghy Leser, acht ick, soud wel willen
 Dat ick noch meer schreef van dees Grillen.
 Maer neen. dit geef ick u voor 't leste:
 De cortste dwaesheyt is de beste.

H. V. D.

BOEREN-PRAET,

Na-gebootst op *Virgilij*, Tityre, tu patulae.

Tityrus. Melibé.

Me. **G**Hy Tityr, leght hier plat onder de beucken-scheem,
 En fluyt een vrolick liedt, op uven Herders teem:
 Ick ballingh, die verlaet mijn vrienden ende maghen,
 Verloopen uyt mijn landt, vveet niet te doen dan claghen.

C

Ghy,

Handwritten notes:
 B...
 vyl Maer
 II 121 vj

Ghy, leusich, leert het vrouw, en 't groene loofs gedril

Na-bootsen, uven sangh van de schoon' Amaril.

Ti. Een goet Heer, Melibé, bescheert my dit goet leven:

Hy blijft altijd mijn Heer, dies sal ick dickwils geven

De lammers uyt mijn koy te slachten op sijn feest.

Deur hem gaen, soo ghy siet, mijn cudden onbevreesst,

Hy maect dat ick soo vry mijn moesel mach doen spelen.

Me. Jck hoor u, sonder nijt, maer vvel met vronder, quelen.

Dus stil, daer 't heele land soo bijster is ontstelt?

Siet my, hoe ick dus verr', mismoedich, deur het velt

Mijn schapen drif. Dees oy, die ick vast treck, met hijghen,

Moest juist, gins op de vrech, int slijck, twee lammers krijghen,

En die ben ick soo quijt, de hoop van mijn vervoet.

Dit naeckend' quaet is my, vvaer ick ghevreesst soo vroet,

Wel menich-mael beduyt, deur 't crassen van de raven,

Deur 't huylen van mijn bont, sijn vroeten, en sijn graven.

Me. Maer vrie is doch de Heer, die ghy soo seer verheft?

Ti. Tis een die alle lof in goetheyt overtreft,

De Heer van dit ghevreesst, en segen-rijcke landen.

Hier mach men veylich gaen door vvegghen, en op stranden;

Men vveet hier van geen krijgh, noch roovers, noch ghevvelt.

Soo haest de morgen-rood' ontdeckt het groene velt

Laetmen de schaepjes gaen 't bedaude gras af-knersen,

En uyt de middach-son aen beeckjes haer vverversen

Belommert van 't gheboomt, en claer als cristaliyn.

De melck heeft hier een geur soo lieflick als de vviyn,

Of hoe beet dat soet nat dat vvy eens t'samen pepen

Aen zee, daer 't vvas ghestrant uyt de verdroncken schepen?

Die draghen vvy te coop ter naest-gelegghen sté,

En brenghen dan een hant vvitte duyten mé.

Hier leeft men vry en vranck, men hoeft niet te schromen
 Voor 't onbermbertich volck die met een stoccken comen
 En lesen u daer voor een groot beschreven vel.

Me. Daer dat volck veel verkeert, daer gaetet seldom vvel.

Ti. 'T is hier al eens ghesint, men vreet van gheen crackeelen,
 Of comter vvat gheschils, ons Heer vvetet te heelen,
 Hy is tot ons gheneyght, als vader tot syn kint,
 Hy vwort van ons ghevreesst, maer vwort noch meer bemint.

Me. O vvel gesegent lant en luyden daer gheseten!

O ghy gheluckich man! Al syn nu haest versleten
 U daghen, en de loop van 't ses-mael thierende jaer
 U 't hoest en baert bestroyt met silver-verrvich haer,
 Ghymooght u levens endt af-slijten met vermaken,
 U vee en hoeft ghy niet voor dief of vvolft te vvakken,
 De logge koeyen gaen tot aen de knien int gras,
 Een rijcken oogst vervolt u schuyren met ghevvas.

Ghy, neer-gestreckt int groen, hoort ruysschen deur de blaren
 De beeckjes die vvel eer der maechden spiegels vwaren,
 Doe ghyse fris van jeucht gingt leyden naer den rey.

Ti. Daerom sal oock de Maes eer zyn der offen vvey,
 De Cabbeljau sal eer int groene coren springhen,
 Eer sal de Nachtegael op noortsche clippen singhen,
 De Leck sal laven der verbrande mooren dorst,
 Eer ick vergbeten sal dien goeden Heer en Vorst.

Me. Maer vvy, och arme luy, vvy moeten heen gaen d'vvalen
 Ver van ons vader-land, en leeren vreemde talen,
 Een deel gaet over Rhijn, naer den hoch-duytschen Meyn,
 Veel naer de groote stadt deur-sneden van de Seyn,
 Een ander over zee, daer de wol-rijcke Britten
 Van d' ander vveerelt af-ghesneden, vreedsaem sitten.

Wanneer, ó goede God, vvanneer sal het gheschien
 Dat vvy ons lieve land eens vveder sullen sien?
 En ick mijn cleyne hut, maer aengename vvoningh?
 Die ick met meerder rust, dan off ick vvaer een Coningh,
 Beruoont heb, maer die nu, eylaes! af-branden sal,
 Off dienen vvreemt ghespuys van ruyters voor een stal.
 Sal dan de grove Mof dit schoone land besayen?
 En sal de vvreede Wael dees vruchtbaer ackers mayen?
 Siet vvat de droeve tvrist al jammers heeft ghevvrocht,
 Waer haet, en sucht van staet ons burgers heeft ghebrocht.
 Iae, Melibé mocht vvel soo vvet sijn braecke missen,
 En snoeyen het geboomt. Wat scheelt het van mijn gissen?
 Tis voor een roovers hant, off voor den noorden vrint
 Dat ick met cost'lick fruyt mijn boogaert heb geint.
 Nu gaet, mijn schaepjes gaet, die eertijds vvaert vol vvreelde,
 Doe in een claver-vvey mijn fluytjen voor u speelde,
 Daer ick gbedoken lach, en onder 't ruygh gevvaey
 Van vvilgen, sach met vvreucht mijn cudde fris en fraey;
 Maer dat is uyt: nu staet vvat anders ons te vvachten.
 Ti. Ghy mocht vvel dese reys noch hier by my vvernachten.
 Met nieuuv-gevronghen kaes, en eyers vversch geleyt,
 En peeren van den boom, sal 't mael haest zijn bereyt.
 Siet hoe den avont-roock de schouppen uyt gaet trecken,
 En de gedaelde son de schadurven doet recken.
 De schapen sullen vvy op-sluyten in den stal;
 Wie vveet, vvat ons den dach van morgen geven sal.

H. V. D.

PRIN.

GHy die in u bedrijf wilt leven nae de reden,
 Ey stelt op dit ghesicht een weynich uwe schreden,
 Hier is een corte les; een les, die menich man
 Tot ruste, tot vermaeck, tot vrede dienen can.
 Eerst, soo u jeuchdich hert is vierich om te minnen,
 En valt niet aen het werck met onbedachte sinnen,

C 3

Denckt

Denct, vraegt, fiet, onderzoect, en pleegt gesetten raet;
 Alst peert is opte loop, dan comt de toom te laet.
 Indien ghy zijt gheneyght om haeltich uyt te varen,
 Hout als geduerich wacht, en leert u soo bedaren,
 Weest veerdich in de weer, en dempt het eerste quaet;
 Alst peert is opte loop, dan comt de toom te laet.
 Soo haest ghy quade sucht voelt in de leden spelen,
 En stelt gheen saken uyt tot hert en longher quelen;
 Verdrijft de Zeeusche coorts eer datse vorder gaet;
 Alst peert is opte loop, dan comt de toom te laet.
 Wat sal ick groot beshagh, en duysent vreemde dinghen
 Vermenghen onder een, en hier te berde bringhen?
 Let in u gansche doen, let op het eerste saet,
 Alst peert is opte loop, dan comt de toom te laet.

I. CATS.

Nopen.

Kees laeckt uyt alle macht een hof hem vvel gheleghen;
 En prijst in teghendeel sijn vvijs, een vuytle geyl;
 Ghy vraecht vvat onse Kees tot beyde mach bevreghen;
 Het eene kocht hy geern, het ander heeft hy vweyl.

Katrijntje vveyghert noyt, en fiet! noch blijfse maeght;
 Vraecht yemant hoe het comt, tis dat haer niemant vraeght.

IAn Grollaert drijft de spot met alle soete dieren,
 Hy vvil noch echte vrouw, noch jonghe dochter vieren;

Dees

Dees is te lijdich cleyn, en gene veel te groot,
 Een ander al te bleyck, te geel, te peers, te root.
 Hy is de vijfste nurck van alle stuerre coppen,
 En noch vreet Lijfje raet om hem den mont te stoppen,
 Want alse desen went maer voor den spiegel set,
 Hy svrijgt van stonden aen gelijk een pisse-bed.

Ghy vraegt my vatter schort, dat als ick u ghemoete
 Of oorlof van u neem, u noyt met kussen groete:
 Hoort Els, tis geen vermaeck te kussen aen den mont
 Die groot vermaken neemt te kussen haren bont.

Souckt meysjes; Aeltje mist een steen wyt haren ring;
 Och of doch eens de steen wyt haren boesem ging!

Die meynt dat Fop de Alkumist
 Sijn ghelt en goet om niet verquist,
 En dat hy nimmer vinden sal
 Die Steen, soo kenbaer over al;
 Die heeft voorvvaer hem gans vergist,
 Die heeft geheel end al ghemist:
 Hy heeft, ghevvis, hy heeft de Steen,
 Jae heester even twee voor een.
 Wat lachje orient? ten is gheen raes,
 Den eersten creegh hy in de blaes;
 Dat vvas voor doen sijn tijt-verdrif,
 Den tvreeden creegh hy op het lijf;
 Dus creegh hy meer als sijnen vvensch;
 Een is ghenouch voor eene mensch.

Si mutandum emendandum.

*Bedenckinge op een Schip, van het vvelcke de Schipper het zeyl
over slaat, ende aan de kant van de reviere daar het Schip over
vaart, riet, ende op het land een toorn ofte kercke daar
een weer-haan op staat, &c.*

DEn hemel, end' de lucht verand' ren steeds haar wesen,
Na datter koude komt, of hitte op-gheresen ;
De mensch, die als een aap wil alles volghen naar,
Verandert sijnen sin wel thien-maal in een jaar.
Hy draeyt sich als een top, end' wend sich als de zeylen
Aan dees, of gene syê, end' meynt soo niet te feylen ;
Is lossen als een riet, onseker als de haan
Die door 't gebied des winds dan dus, dan soo moet gaan.
Dan wilt hy wesen dit, dan keert hy weêr sijn sinnen,
Dan is hy tegens u, dan wilt hy u beminnen ;
Dan houdt hy het met die, dan slaat hy hem niet aan,
Dan neemt hy dit geloof, dan laat hy't weder gaan.
Maar wilt ghy immers zijn verandert, end' gepresen,
Verandert uw gelaat, leght af u sondich wesen ;
't Verand' ren is niet quaad, wanneer ghy u van quaad,
End 't geen oneerlick is, bekeert tot beter staat.

Impar congressus.

DE Wijse seght hy niet en weet,
D'onwijse sich te veel vermeet ;
De proeve van dit ongh'lijck paar
Betoont dat gheen van beyd' is waar,

Maar

Maar d'eerste wijs, end' wel bedacht,
 Soo weynich van sich selven acht,
 End' d'ander stout, vermetel, trots,
 Stuent op sijn woorden als een rotz,
 End' soeckt sich soo alleen den *schijn*,
 Maar d'eerste soeckt alleen het *zijn*.

Cave tamerè diffidas.

ALle liefd' die altemet
 Met na-dencken word besmet,
 Kan niet hebben langhen duyr,
 Maar vergaat van uyr tot uyr.
 Als een vriend sijn vrient mistrouwt,
 Siet haar vriendschap strax verflout,
 Want mistrouwen maeckt verschil,
 End' tverschil breeft beyder wil,
 End des wils oneenigheyd
 Maaft dat hare vriendschap scheid:
 Alsmen na sijn vrouw moet sien
 Moet de liefde verre vlien.
 Niet en worter seer gheacht
 Datmen houd van schuld verdacht:
 Doch die met een losse sin
 Houd verdacht eens anders min,
 Een ghewis bewijs dan gheeft
 Dat hy selfs geen liefd' en heeft.

*Magistratum gerens audi & ju-
 stum & injustum.*

EEn Rechter die wil hebben prijs,
 Moet hebbē kennis, end sijn wijs;
 Daar by soo moet hy hebben Macht

Op dat sijn vonnis werd volbracht;
 Rechtveerdicheyd ist derde goed
 Dat hy oock by hem hebben moet,
 Want dees vereyscht dat ongehoort
 Hy niemand straffe met sijn woord,
 Want als hy wijft het vonnis al
 Daard'ander niet op spreken sal,
 Al wijft hy recht heel blijckelijck,
 Noch doet hy 't recht dan ongelijck.

*Natura sequitur semina quis-
 que sua.*

GElijck de kruyden zijn van aard
 Verscheyden die de aarde baart,
 Soo sietmen dat groot onderscheyd
 Is tusschen mensch, end mensch ge-
 leyt,
 End dat sy volghen elck het zaat
 Daar yders een natuer op slaat.
 De eene van natuere draaft
 Naar hoogheyd, d'ander altijd slaaft,
 De een wil sterven in het veld,
 Een ander tot de vrede helt,
 De een moet reysen, d'ander sal
 Steeds blijven als een koe op 't stal,
 De een wil wesen Medicijn,
 De ander wil een Leeraer zijn,

D

De

De derde word een Advocaat,
Eens anders lust naar 't Coopé gaat,
De eene die wil zijn een boer,
De ander haat hem als een loer,
Een yder in sijn werck soo leeft
Na dat hy lust, of onlust heeft.
Een lust, of onlust die sich streckt
Naar dat hem sijn Natuere treckt.

*Quem res plus nimio delecta vere
secunda, Mutata quatient.*

Wanneer de maan in ons gezicht
Ontfanghen heeft haar volle
licht,

Dan zijn de oesters in de zee,
De mossels, end de boomen meê,
Vervult van sap, van mergh, van nat,
Want elck alsdan sijn voetsel vat;
Wanneer de stralen van de maan
Allenkens meer end meer vergaan
Soo zijn de oesters mager, teer,
Haar sap is wegh, end 't oude smeer.
Soodanigh is de mensche mal,
Die niet en weet hoe dat hy sal
Hem draghen of in teghenspoed,
Of als hy is verrijckt van goed;
Wanneer hy is van weelde prat,
En van sijns herten lusten sat,
Dan is hy in sijn wapens hoogh,
Dan treed hy als een pauw int oogh,
Dan is hy vol van pracht, end eer,
Dan draagt hy hem gelijc een heer;

Doch als de kans hem tegen slaat,
End' al sijn voorspoet haast vergaat,
Wanneer sijn naam, end eere breect,
End dat hy in ellende steect,
Soo vallen al sijn spillen neer,
Hy is een slaaf, wegh is de Heer,
Sijn goet, sijn moet, sijn trotse geeft,
Sijn hoogheyd isser al gheweest,
Sijn sap is wegh, om dat de maan
Van voorspoed niet meer vol wil
staan.

*Syncerum est nisi vas quodcumque
effundit amarum est.*

Die goede wijn, of eenich nat
Wil tappen uyt een sijnckend'
vat,

Die sal voorwaar van sulcken dranck
Ontfangen weynich eer, end danck,
Al is hy van coluere goed,
Van rueck, end ooc van smake soet,
Nochtans om dat het vat is quaad
De guer, de smaac terstond vergaat.
Wanneer een bouf, of mensche boos
In handel, wandel trouweloos,
Wil spreken van de dueghd, of God,
Het heeft geen val, 't schijnt dat hy
spot,

Al zijn de woorden goed, de man
Die maect dat niemand hebben kat
In sulcke reden lust, of smaack,
Sijn hert besmet de goede saack.

WAar dat ick keer mijn selfs, of
wend,
Mijn schaduw' altijd na my rent,
Wanneer ick sta, soo staat sy recht,
Wanneer ick legh, sy legt ooc slecht,
Soo ic my buyg, sy buygt haar meê,
Ga ick van hier, sy gaat van steê.
Sy springt met my, wy loopen bey,
Wanneer ic dans, sy maect haar rey.
My dunct dit is de rechte aard
Van eê die pluymstrijct onvervaart,
Van een die yder na sijn fin
Kan praten om sijn vuyl ghewin,
Soo ghy yet wilt, hy wilt het met,
So ghy yet prijst, hy noemt het net,
Al 't geen ghy laact, dat dunct hem
quaad,
'tGeen u behaaght, dat is sijn praat,
Soo ghy het wit sult sien voor swart,
Of sachte dingen noemen hart,
Hy sal u sotheyd volghen naar,
End van u schillen niet een hayr,

D 2

Soo-

Soodanig mensch springt met u om, | Dan hoogh, dan leegh, dan wijs, dan
 Dan goed, dan quaad, dan slim, dan | mal,
 krom, | Naar dat 't gewin hem draeyen sal.

Solus vult scire videri.

ICk weet niet wat het is met onse Neder-landers,
 Want nevens hare taal soo spreken sy noch anders,
 Het is haar niet ghenoech te spreken hare taal,
 Sy spreken Fransch, end Schots, Latijn, end als de Waal.
 Sy weten 't als een Kock te menghen, end' te scherven,
 Om soo quansuys wat eers by and're te verwerven,
 De eene seyt, *bon jour* mijn Heer, de and're weer
 Seyd *bona dies* Heer, end' swets soo even seer.
De grace, neen *Monseur*, *excuse moy* sy spreken,
 End' als sy spreken soo, een ander schijnt een leecken,
 Dan koomter oock *Signoor*, end' maect den Spaanschen geck,
 In plaats van den dagh, is *Ditto* nu den treck.
 Van waar koomt ons dit toe, te menghen soo de talen,
 End' dan van dees een woord, end' dan van die te halen,
 Ist schaarfheyd in de taal? verwert ons die de spraack?
 Neen: d'hooghmoed die ons quelt is oorfaack van de faack.

Aurea nunc verè sunt secula.

DE eeuwen, soo't beschrijft 't Poëtisch pen-ghesangh
 Van Naso die wel eer tot Sulmo is gheboren,
 Die hebben haren glans soo achter een verloren,
 Het Silver quam nae 't Goud, de derde gingh haar gangh
 Na 't Coper vol-slaaghs heen, de vierde was te strangh
 Van Yser, end van Staal; maar die nu recht te voren

De eeuwen onderfoeckt, niet dan te licht can sporen
 Veel ergher eeuw als oyt, end' dat noch eeuwen lang,
 Maar ick doe't avrechts om, end segghe dat de tijden
 Die wy beleven zijn van klaar, en klinckend' Goud,
 End' nochtans alder-boost, van 't Goud men nu meest houd,
 By dit staat trouw, end' eer, ja lijff, end' ziel besijden,
 Wanneer oock 't geld, end' t' goud maar wilt ghevoeligh spreken
 Soo kan het eer, end' eed, verbonden, steden breken.

Velox usura trucidat.

WAnneer de menschen aan haar
 lijf
 Ghevoelen eenich ongherijf,
 Aan vingers, voeten, of aan hand,
 Offcherpe pijnen in de tand,
 Soo gheven sy veel liever gheld
 Dat sulcken deel word af ghestelt,
 Dan dat het gansche lichaam sou
 Geraken in noch meerder rouw.
 So moetmē dicmaals huys, end hof,
 Ia selfs de huyl-raad steken of,
 End snijden af de knecht, end meyt,
 End al dat ons in schulden leyd,
 Om van eens anders schuld, end geld
 Te worden vry en vranck gestelt.
 Tis waar het schijnt u wel eē schand,
 Na dat de wijse van het land
 Sich nu in onse tijd verthoont,
 Tis best wanneer de Bruyd ver-
 schoont.
 Maar soo ghy dan daar na te meer
 Sult suynigh zijn, soo ist u eer,
 Ghy weet wel datmen kuere siet
 In't ghene dat is yet, of niet,

Tis best wat quijt dan altemaal,
 Een half ey voor een leghe schaal,
 Ten is niet al uw eyghe goed,
 't Zijn ander jongen die ghy broed,
 Soo ver u goedjen is belast
 Soo ver het tot een ander past,
 Tis sijne niet al watmen siet,
 De kroon en maackt de maaghdom
 niet;
 Ghy meent, ick weet een ander man
 Die my ghenoech sal tellen an,
 Wat ist of hy een rentje treckt,
 Als maar mijn schande wort bedect:
 Hoe ? neemt ghy geld op int'rest op
 Gy speelt maar met eēs anders pop,
 Een kancker is het die u eet, (weet,
 Soo dat ghy't niet en voelt, noch
 Ten is de wegh niet, sey de man,
 Al ried nu lest u Floris an,
 Hy doet het om zijn vuyl ghewin,
 Al praat hy u wat naar den sin,
 Hy leyd u soetjens in sijn schuyt,
 End suyght u dan als honigh uyt.

Dogma tuum sordet cum te tua culpa remordet.

En leere diemen leert, die anders wel van deggen
Werd aangenomen van de vaten teer, end' swack,
Krijght niet dan al te seer, al waar mer toe gheneghen,
Door 't niet beleven van de Leeraar grooten krack.

Curiosus nemo est qui non sit male volus.

STroyt gerste voor een hoen, of wat het lieft sal eten,
Noch sal het zijn belust te krabben met sijn poot,
End' vint het dan wat goeds dat sal't wel niet eens weten,
Maar siet alleenlick aan waar toe de lust hem stoot.
O mensche strangh, end' fel, end' alte nauw in't vraghen!
Al hebt ghy voor uw hoofd wat anders om te doen,
Hier siet ghy hoe een beest in sich uw beeld mach draghen,
Ontbloot van alle reën, een onvernuftrigh hoen.
Wat reden heeft u dit of schijn van haar bevolen,
Dat ghy oock selfs een hayr in sessendertigh klijft,
End' schravelt om, end' om al 'tghene dat verholen
Of in uw buermans huys, of evennaastens blijft,
Ist goed, end' soo het sou hem, end' sijn daden prijsen,
Dan gaat men't noch voor-by, men soeckt alleen een lack,
Men soect maar hoemen magh hem schand, end' hoon bewijsen,
Vw naaste is een mensch, end' daarom is hy swack.
End' dan een vraghert sal noch int gemeen min dooghen
Dan daar hy yet van vraaght arghlistich, loos, en schalck.
Hoe siet ghy soo een stroo in uwes naastens ooghen,
End' in uw eyghen ooghen siet ghy nauw een balck.

Dees Honden twee aan twee gaan nevens een ghebonden,
 Het jock is wel ghemeen, maar elck een kiest sijn sy,
 De eene wilt dit heen, de and're heeft ghevonden
 Een wegh die hem behaaght, end' wilt soo wesen vry,
 Sy trecken teghen een, end' willen van een wesen,
 Sy konnen niet van een, het jock dat houd haar vast.
 Het waar wel dienstigh dat dit werde veel ghelesen
 Van man, end' vrouw niet wel in eenen band ghepast,
 Al zijn sy eens in trouw, nochtans soo zijn verscheyden
 De willen onder een, de eene die wilt soo,

De ander die wilt dus, end' twiften met haar beyden,
 Sy zijn eens door haar echt, end' oneens om een stroom.

Parcere subjectis, & debellare superbos.

HEt is eens Konings ampt, die geerne te vergeven
 Die voor zijn voeten neer als nederflachtigh beven,
 Het is eens Konings ampt te treden onder voet,
 Die teghens hem op-staan met wreveligh ghemoed.
 Het eerste brengt te weegh dat goede hem beminnen,
 Het tweede dat vermorwt de boos, end' harde sinnen,
 Bermherticheyd ghemengt met oordeel, end' met recht,
 Maackt dat een Heer, of Prins by elck een eer in leght.

Desine matronas sectarier.

Plinius een schrijver oud
 Seyd hoe dat de Koeckoeck stout
 In eens anders voghels nest
 Meermaal sijne eyers vest,
 End' hoe dat een moeder vreemt
 Sulcke voor de hare neemt.
 In dees weereld slim, end' boos
 Zijn oock vele Koeckoecks loos,
 Die haar eyghen echt, end' trouw
 Breken met eens anders vrouw,
 Die de vruchten van haar lijf
 Brengghen tot eens anders wijf,

Ghene Koeckoecks zijn in't woud,
 Dese hem in steden houd,
 Ghene vliegghen 's somers maar,
 Dese vlieghet het gantsche jaar,
 Ghene roepen steeds koeckoeck,
 Dese swijgt stil in een hoeck :
 Die niet met dees Koeckoecks gaat
 Is voorfichtigh in sijn daad,
 Die dees Koeckoecks niet en quelt,
 Is noch boven die ghestelt,
 Die dees Koeckoecks niet en slacht
 Heeft sijn lusten in sijn macht.

Genus & divitias qui laudat aliena laudat.

O waterloose wolck ! ô mensche weerd belacht !
 O mensche sonder eer ! hoe ? wilt ghy altijd blaken

Na 't onverdoufde goed, end' niet dan hoogheyd kraken
 Een hoogheyd die u geeft uw Vader, end' gheslacht,
 Wel fiet de faack eens in, end' oordeelt oock bedacht.
 Hoe? prijst ghy geld, end' goed? wel zijn 't niet lichte saken,
 End' buyten u gehaalt, de and're dinghen smaken
 Na trotsheyd hoogh verwaant, end' datmen niemand acht.
 Wat prijst ghy uw gheslacht van boven neer soo seer?
 Al ist in alles waar noch valt de sake teer,
 End' sult ghy anders doen als and're menschen prijsen,
 Ia als ghy 't wel bedenckt 't is t'uyver schande meer.
 Soeckt ghy in rijckdom heyl, soeckt ghy in afkomst eer,
 Laat uyt uw' rijckdom deughd, uyt d'afkomst vroomheyd rijfen.

Aende deught-kunst ende geest-rijcke Joffrou

I O H A N N A C O O M A N S,

*Een der jongste Dochteren van Phœbus, ende een recht
 voetster-kindt der Musæes, verson ende schreef dit
 volghende Dicht meer met oprechte meyninge, als na
 ghevoonte:*

A B R A H A M vander M Y L.

GHelijck wanneer men sich wat gaet vertreden
 In een groen wout van boven tot beneden
 Ghekruyt van loof, in soett' end' stille Locht,
 V schielijck dan met onvoorfiene vlocht
 End' onvoordacht comt in u ooren varen
 Hier een gheruyfch van zitterende blaren,

E

Oft

Oft daer 't ghesmeeck van eenen sachten wint,
Oft gins 't gedraef van Bock, Hart, Rhee oft Hind:

Soo isfet oock geen langhen tijt gheleden
Gegaen met my. My quam int oor ghesneden
Dwers deur de locht van fraeye Melody
Een soet gheruyfch: 't klonck vrolijk ende bly:

't Scheen dattet was den nae-klanck van een singhen,
Dat *Phæbus* had seer liefflick doen klinghen.
Op zijne Luydt, met een verblijt ghemoet.
Om eenich dinck, dat hem zijn hert de'e goet.

End' als ick wel mijn ooren dede open,
Song hy daerin, dat hem 't hert was deurlopen
End' vol van vreuchd', om dat hem op dat pas
Een *Poëtin* van nieuws gheboren was.

Dat dit sich had seer onlancks toeghedraghen
In *Mitels-Burgh*, mids in groen *VValchraus* hagen:
Dat dees hem was een trouwe dienaarin,
End' eerster groot, recht nae zijn hert end' sin.

Ick hoord' hem oock haer'n naem end' toenaem spellen;
IOHANNA voor end' *COMANS* daer by stellen.
Mijn oor ick hier noch bet ging sparren op,
Ick was verheught tot inden hooghsten top:

Midts my den naem bekent was, en de vrouwe
Self een vriendin. Daernaeyt goeder trouwe
Komt een tot my, als of van *Phæbus* waer
Ghesonden af *Mercurius*. Siet daer!

Die brengt my me'e som vande soete *Dichten*,
Die onlangs had dees *Poëtin* gaen stichten.
Ick las een Dicht, daer van 't oud end' nieu-laer
Het werck-stof was. Ick sach en las daer naer

't Geen fy voor 't Boeck van *Catzen Maeghden-plichten*.
 Stelt als een Spoor: end' soo noch and're Dichten.
 Als ick dees las, bleef ick schier spraeckloos staen,
 End' grootelicks met wondering bevaen.

My wonder docht, dat in haer had ghescholen,
 End' langhen tijt gheweest had soo verholen
 Een rechte geest end' aer van *Poësy*,
 Een *saken-vloet* met een *stel-konst* daer by.

Dat noch ick had, noch yemandt voor twee jaren
 In haer ghemerckt, end' noch veel min ervaren:
 Niet meer dan 't vyer en 't clare voncken light,
 Dat in een key verborghen light soo dicht:

Oft een juweel in zijne kas besloten:
 Oft oock de Son, eer datf' haer gaet ontbloten
 Van wolck en domp. T'en was noch niet verjaert,
 S'en was, end was een *Poëtin* ghebaert.

Iae, in een maent, oft min noch van te voren
 Liet fy noch niet een Dicht-stuck sien oft hooren,
 End' eer een maent daernaer soo bromde fy,
 Al wat sy wou, in goe *Poëtery*.

Sy schreef een Dicht bevallich end' feer aerdich:
 En dat van stof soo dierbaer end' soo waerdich,
 Dat *Senecas* en *Platoos* wijs heyt t'saem
 Daer by niet is, als eenen ydelen naem.

't Geen dat sy schrijft zijn saken vanden Heemel,
 Dat dees, maer aerd' end' blommeloose seemel.
 Wat vreemder saeck, te zijn soo haest ghemaect,
 In stof end knnst een *Poëtin* volmaect.

End' dat dit doet niet een der vrye Maeghden,
 Die noyt noch yet van kinder-last en klaeghden,

Noch vande moeytt' end' sorgh van huysgcsin.

Noch passen moet te doen haer Huys-heers sin:

Maer een met man, huys, kinderen beladen,

Die 't geen dat hoort tot elck, steets moet beraden.

Siet, *Perseus*, in dese Vrou een punt,

Dat ghy beknort u niet te zijn vergunt:

Dat ghy niet waert met haest een *Dichter* worden,

Ghelijck men maect de rou ghevlochten horden.

JOHANNA is in haest, met groote spoet.

Ghebae:z, ghequeect een *Dichterinne* goet.

Sy moet dan wel ('t geen dat ghy seydt te wesen

Geweyghert u) int water uytghelesen

Des *Paerde-borns* vry hebben nat ghemaect

Haer lip end' mont, end' *Pyreus* stroom ghesmaect.

Iae, soumen hier wat op zijn Heydensch spreken,

Niet veel en sou met recht daer aen ghebreken,

Of wel men mocht dit segghen, dat sy heeft.

Gheseten op *Apollós* gouden treest:

Ende dat sy heeft gheslorpt uyt al de Beken,

Daerin men seght *Poëtische* kracht te steken:

Vyt *Aganipp'* end' uyt *Pyrene* reyn,

Vyt *Arethus'* end' *Pegasus* fonteyn.

Dat, *Janna*, ghy oock hebt in slaep ghelegen

Op *Helicon*, en daer soo hebt verkregen

Wat vanden damp van zijn *Poëtische* cracht

End' *Dichtster* wierdt alsoo op eenen nacht:

Ia dat ghy hebt *Apollo* tot uw'n Vader,

End' dat by u de *Musens* al te gader

Sijn by geweest, als ghy gheboren wierdt,

End' *Pallas* 't werck als Vroe-vrou heeft gestiert.

Maer dat en is geen Christen tael ghesproocken:

Den *Hemel* is gheweest om u ontloken:

Niet *Helicon*, niet ist *Parnassus* bergh,

Daer van u comt een dichtens cracht end' mergh:

't Is *Sions Bergh*, zijn reuck, zijn geur, zijn tochten,

Die u dees kunt end' wetenschap aenbrochten.

Dien *Balsam* ist, die eertijts heeft ghevloeyt

In *Dauids* geest, die heeft oock u besproeyt.

Wats *Phoebus*, wat de *Muses* doch te achten

Als eenen niet, een droomwerck, sonder crachten?

Dien geest van *Godt*, van *Godt* den rechten *Godt*

Is uwen geest gheworden tot een loz.

Als ick dan sach, dat sulcke vruchten quamen

Van u vet landt, eer oyt de liens vernamen

Dat oyt het was gheploecht, geëgt, besaeyt,

End' daer af wierd' so schoonen Oegft ghemaeyt:

Als ick die sach end' las, heeft my ghescheenen,

Dat al mijn lee'n veranderden in steenen,

Al of ick had *Meduses* hooft beschout,

Oft had begaen van *Niobe* de fout.

Doch 't stack oock an in my een groot verblijden,

Dat ick nu sach, dat ons eeuw', onse tijden,

Ons Vaderlandt ghenoten oock dit goet

By al 't gheluck dat ons den *Heemel* doet,

Dat nu soo wel oock onder onse vrouwen

Poëten zijn, als eertijts by den ouwen:

Als *Sappho* was, end' als *Falconia*,

End' onlancks noch de wijs' *Olympia*,

Aspasia, *Corinna* end' *Eryne*

Hippolyta die eed'le *Poëtinne*,

De vrou van dien, die soo vergult beschrijft
Den *Hovelinck*, daermeed' hy 't Hof gherijft:
Oft als daer was *Pescarás* Marckgraeffinne
Victoria kloeck en devoot van finne:

Daer me'e nu kan ons *COMANS* kloecke rock
In *Poësy* wel trecken als een jock.

Ist niet wat groots, dat onse vrouwe luyden
Nu uyt haer pen soet klinckende doen luyden
Een Nachtegaels kunst en geest-rijck gefang,
In plaetse dat, gheleden noch niet lang,

Ons mans, ick seg ons *Rhetorijckse* mannen,
Ons *Camer-volck*, die vrienden vande kannen,
Ons spoghen uyt een quäckende gheschreeu
Als van een *worsch*, oft van een heesche Meeu?

't Schijnt hier uyt wel, dat nu men heeft te hopen,
Dat tot ons wil begeerlick komen lopen
De geest end' kunst, die eertijts heeft ghewoont
T' *Athenen* en te *Romen* hooch ghecroont.

Mijn vreuchd' hier af is daerom noch te meerder,
Dat dit's de *Vrou* van dien, daer van een eerder
Ick altoos was end' een versegelt vrint,
End' die soo oock tot my weer is ghesint.

Het doet my deucht, dat hy heeft dese eere,
Dat van soo'n vrou hy is de man end' Heere,
Daer van de geest, persoon, eer ende deucht
Sijn goet gheluck vermeerden end' zijn vreucht.

Mijn goede wil en heeft niet cunnen laten,
Me-*Joffrou*, of ick most in deser maten
V schrijven toe dit mijn goetwillich dicht,
Hoewel 't maer slecht te achten is veel-licht:

Of schoon mijn veers en dichtens slappe aeren
 (En 't is niet vreemt, ten aensien van mijn jaren)
 Beginnen nu te worden drooch end' hol
 Van sap, bloet, geest, daer van de jeucht is vol.

Voort bid ick u, ick porre, rade, mane,
 Dat ghe'open set de voll' en rijcke krane
 Van u fonteyn, die overvloedich welt
 Een stroom van Dicht: besprengt daermer ons velt:

Laet uytte mam en tepels van u finnen
 Doen stralen uyt den geest, die daer sit binnen:
 Dat deur u wordt verquickt ons Vaderlant,
 Oft ymmers die, die nae u Dicht-kunst brant.

A. V. M. T. L.

GEESTELIJKKE
 MEY-PLANTINGE.

Op de wijze:

De Winter cout, die ons seer quelde.

Hoe soud' ick nu niet vrechde plegen,

In desen soeten Meyschen tijt?

Daer in al ding nu staet bedeghen:

Soo schoon end' sich soo seer verblijt?

VVy hebben nu Mey-avondt vroo

Des Meys hoop end' verwachte boos:

Des VVinters quael zijn wy nu quijt.

E 4

De

De Teught des jaers gaet nu beginnen,
 Die 't leven ons maect aenghenaem,
 Ververscht verfrist al onse sinnen
 Midts datse maticht soo bequaem
 Des Winters Ts end' doode kou,
 En 't Somers wyer met lacu-ven dou,
 't Gemack end' wensch der menschen t' saem.

Noch heet, noch kout doets' ons oorbooren
 Een koelte versch: seer willecom,
 End' dus beelts' af ons van te voren
 (Sy aller maenden fleur end' blom)
 Den eeuwighen verkoelings Dach,
 Die wech sal nemen al 't gheklach
 Van sverelts droeven ouderdom:

Die haer benautheyts hitte brandich
 Verdryvende, sal gheven weer
 Eens eeuwvich levens vast bestandich
 End' onveranderlick schoon weer.
 Nu, sverelts overighen tijt,
 Die daegh'licks vast al kort end' slijt.
 Heeft van dies Meyes-avond d' eer.

Ick sie elck een vast besich wesen,
 Dat hy nu op Mey-avond plant
 Den Mey-boom dien, die uytghelesen
 Is in zyn hert, daerop dat brant
 Sijn liefden-wyer, die hy daer me'e
 Vereeren wil: Ick wilt dan me'e
 Nu doen, in geestelick verstant.

In d'avont 's jongsten Dachs droefblijde
 Vvil ick dit doen. Jae ick wvil eerst
 Versoecken op mijn Lief by tijde
 Op dien, die in mijn herte heerscht,
 Dat hy in my sijn heylighe Mey
 Vvil planten: end' ick soo lang bey:
 Doet dit, die my sijt alder-veert' st!

Plant nu in my schoon * Balsen rancken,
 Met haer altoos groen-bloeyich blat:
 Daer voor u moet u footsch volck danken,
 Dat alleen heeft de eer ghehad,
 Dat in haer lant, end' nieuwers el,
 Dees dierbaer plant wvou wvassen wvel:
 Sijn sap bedrup my 't hert wvel nat!

Den Balsen wvves Geelts seer krachtich
 Vvil salven deur end' deur mijn Geest,
 Op dat ick wvord in deuchden machtich,
 In u steets groen, sterck, onbe-vreesst:
 Sijn reuck parfuun so mijn ghemoet,
 Dat ick voor u mach rycken goet,
 End' wbehaghen aldermeeest!

Vvilt op zyn eevvich groene blaren
 Inschrij-ven wvven grooten Naem,
 Op dat ick die mach wvel bevaren
 End' drucken in mijn hert bequaem.
 Schrijft hem daerin met blinckend' gout,
 Dat ick hem houd' in goet onthout,
 End' by my dure wvve saem.

* Den Balsen-
 boom is een
 plante van hout
 ende blat niet
 onghelijck den
 Wijnstock: heeft
 zyn blaren al-
 toos groen. Als
 hy wordt open
 ghesneden aen
 zijne schorsse,
 druypet uyt die
 vermaerde Bal-
 sem-oly: die soo
 kostelick is van
 reuck en kracht.
 Pleech nieuwers
 ghevonden te
 worden als int
 Iootsche Landt:
 ende dat alleen
 in twee hoven
 der Coninghen
 van Iuda.

Dus gae ick u nu oock weer stellen
 Mijn Christus, mijnen Bryd'gom weert,
 Een Mey, die'ck wil niet neer sal wellen
 Den tijt met zyn vernielend' s'weert.
 Dies stel ick een steeds groen Laurier:
 Op elck blat wv'n naem goedertier
 End' van mijn ziel seer hooch gheeert.

Dat doe ick, om daer me'e te leeren,
 Dat alleen u, end' anders geen
 Ick achte, noch begeer te eeren.
 Doch stout'lick staet mijn naem ghemeen
 By d'u, om dat ick needrich smeeck,
 Dat u aendacht my niet versteeck,
 Als y'wers een vervorpen steen.

A. V. MYL:

A E N D E N

Hooch-gheleerden Heer,

D. A B R A H A M vander M Y L E.

MEt wonder sach ick toe als my daer wert ghegeven
 Dat soet bevallich dicht van V, aen my gheschreven,
 Wanneer my onverwacht gecomen is ter hant
 Van u ghenegen hert dat aengename pant;
 Soo ras als ickt ontsloot en maer begoft te lesen
 Quam strackx een nieuwen geest in mijnen geest geresen,

My

My dochte dat ick wert ghedreven op *Pernas*,
 En dat *Apolle* selfs, daer teghenwoordich was;
 Ick hoorde (soo my docht) de negen Maechden singhen,
 Ick hoorde soet geluyt diep in mijn ooren dringen,
 Soo liefelijck beviel my u beleefde tael,
 Veel soeter als den sanck, van eenen *Nachtegael*.
 Niet om dat ick terstont daer uyt quam te beseffen
 Dat u voornemen was my daer deur te verheffen,
 Dat steld' ick aen d'een sy. En hiël het voor u gonst,
 Maer had' alleen het oogh geduerich op de konst.
 'k En hebbe noyt getracht te rijden op de wagen
 Die *Fama* door de Lucht plach om en om te dragen;
 'k En ben niet die vermaert door al de weerelt vliegh,
 Maer fitte meestendeel ontrent de kinder wiegh:
 Mijn wil is oyt gheweest, dat ick het ampt der Vrouwen
 Geduerich in mijn hoofd en sinnen mocht behouwen,
 Dat is, mijn lieven Man in alles te voldoen
 In sorge van het huys; en kinders op te voen.
 Doch, soo gelijk de booch niet altijd is gespannen
 Soo can des menschen geest niet eeuwich sijn gebannen
 Van sijn gewenste lust noch staech aen eene saeck,
 Hy moet oock altemet becoomen sijn vermaeck.
 't Vernuft en is noyt stil door 't woelen vande sinnen,
 Waer deur, dat dees, en geen, verscheye konst beminnen,
 Een yder heeft het zijn. Aengaende dan van my,
 Ick heb altijd bemint de soete Poësy.
 En om den swaren geest somwijlen te verlichten
 Heb' ick dan altemet bestaen een werck te dichten,
 En is u van dit werck ghekomen inde hant,
 Denckt dat het is ghedaen ontrent de wiege-bant.

Hoe soud' ick u vernuft met alfoo kleyne saecken,
 En u verheven geest beweghen tot vermaecken;
 Hoe soud' ick u vermaeck daer mede kunnen voen,
 Dewyl ick mijn gehoor doch niet en can voldoen.
 Want als ick overmerck den loop van u gedichten,
 Die van u kloeck verstant te vollen ons berichten,
 Soo treffelicken werck, en van soo hoogen stof,
 Het welcke vry verdient meer dan gemeenen lof.
 Dan staen ick heel verfet, en denck wat mach ick maecken?
 Wat moeyen met de konst; ick mocht het beter staecken,
 Want siet mijn trage geest en ongeleerde pen?
 Die wederhout mijn wil en laet my daer ick ben.
 Ick sal dan weerde Vrient, u soete gunst ghedachten
 In danckē nemen aen; maer wilt my geensins achten
 Voor dat ick niet en ben. Want, soo ick sellif merck,
 Al wat ick maken kan en is maer vrouwen-werck.

IOHANNA COOMANS.

L I E D E K E N

V A N

C N E M O N ende N V M A.

Of soeten lach over de buyden-daeghsche

Veer-banen.

<p>C <i>Nemon</i> was seer hoog verheven Vyt eē slecht en leeg geslācht, Van te vooren heel veracht; 't Priester-ampt was hem gegeven: Dies hy als een halve Sant Wiert geeert door al het Landt.</p>	<p>Maer nu onlangs sijnd' geseten By de Wijn, en aen den Dis, Dacmen wat vryborstich is, Soo en hadd' hy niet vergeten Zijnen ouden geyle clāp; Maer veel eer zijn Priesterschap. Daer</p>
---	--

Daer begon hy weer te finghen
 Hoe de dertel *Amaril*
 Socht van *Coridon* haer wil:
 En veel ander sotte dinghen,
 Die hy als hy Scholen lach
 Placht te singen dach aen dach.

Numa siende zijn manieren,
 En dat ongeschickt gelaet,
 Wert daer over dapper quaet;
 Want hem docht dat sulcken tieren,
 En soo ongefouten praet,
 Immers Priesters seer misstaet.

Dies hy soetjens van ter fyden
 Is van tafel opghestaen
 En naer *Cnemon* toegegaen;
 Dien hy, sonder te vermijden,
 Daer hy aen de Tafel sat:
 Stracx heeft by de mouw gevat.

Longen seyt hy loopt eens hene
 (Want soo noemt hy desen gast,
 Sonder dat hy op hem past)
 Seght dat *Chloris* d'oude *Quene*
 Met u sendt haer jonghte meyt,
 Want 't geselschap haer verbeyt.

Yder stondt voor 't hooft geslegen,
 Niemandt wist wat dit bedrijf
 Seggen wild', of hadd' om 't lijf;
 Dies sy alle stille swegen:
Cnemon selver hoorde toe,
 Stont verbaest 'ken weet niet hoe.

Wie heeft u soo leeren spreken,
 (Seyd' hy) ben ick uwen knecht,
Numa? dat gaet veel te slecht.

'k Swaer het sal u suer opbreken,
 My een geestelijck persoon,
 Soo te stellen als ten thoon!

Salmen soo mijn eere schenden,
 By 't geselschap hier vergaert?
 Seker dat ben ick niet waert:
 Salmen my om Hoeren senden?
 Dat en hadd' ick niet verwacht
 Dat en hadd' ick noyt gedacht.

Cnemon stiller uwen tooren,
 (Seyde *Numa*) steurt u niet;
 't Is onwetende gheschiedt
 't Geen ick hebb' gedaen te voeren;
 'k Ben misleyt midts dat u tongh
 Niet wel op zijn Priesters songh,

't Is wel waer ick sach u kleeren
 Daer ghy me aen Tafel fact,
 'k sach u Priesterlijck gewaet,
 Doch ick wou geen kleeren eeren;
 Want ick dacht dat in dien rock
 Schuyld' een geyle Venus brock.

'k Dacht die guyt die wil zijn vleckē
 (Wāt ic wist niet dat ghy 'twaert
 Anders hadd' ick my bedaert)
 Met een Priesters kleedt bedecken,
 Maer of hy schoon deekt of sluyt
 't Geckjen coomter kijcken uyt.

Daerom sondt ick u oock henen
 Om te haelen *Chloris* Meyt,
 Die geen geyle clap ontseyt,
 Want deef' luyden (soose schenen)
 Hadden gantslijck geen vermaec
 In u rechte *Thais* spraeck.

Daerom wilt u niet ontfetten
 Lieve *Cnemon*, schelt my quijt,
 Dit mijn ombekent verwijt:
 Want ick sie men moet niet letten
 Op het geë dat yemant spreeckt,
 Maer op tcleet daer in hy steeckt.

'k Sal de schult op my dan leggen
 Dat ick door onwetentheyd
 V soo groot'lijcx hebb' mis-seyt;
 Want ick hadd' wel hooren seggen
 Op wiens tongh *Catullus* sweeft
 Selden *Catoos* leden heeft.

P. N A D.

Aenden Hoochgeleerden Heer
D. I A C O B C A T S,
 Op zijn dry-sinnich Bouck.

N Aedien ghy, Weerde *Cats*, my sent u rijke konst
 V Wijs en geestich bouck, een trycken uwer jonst;
 Een bouck daer leering is voor alderhande menschen,
 Voor die en Vreucht en Deucht en die den Hemel wenschen,
 Ghy leert ons vande min tot beter saecken gaen,
 Ghy Wijsf ons totte tucht, en noch een hoogher baen.
 Soo waer nu mijne plicht my gans end' al te keeren
 Om, met een aerdich dicht, u naem te gaen vereeren:
 Maer vind' my onbequaem, mijn leden al te swack,
 Tot sulx een grooten Werck, en soo een Wichtich pack.
 Daer is op uwen bouck by menich geest gheschreven,
 Die hebben t' uwer eer een grooten lof ghegeven:
 Een ander segge meer; voor my, ick swijge stil,
 Ghy neemt dan voor de daet een toegenegen wil.

I O H A N N A C O O M A N S.

G H E D I C H T,
 Ter eer gedaen vande
Z E E U S C H E N A C H T E G A E L.

H Et ruyschen vande Zee, het rollen vande Baren,
 Het schudden van 't gheboomt, het fwieren vande blaren,

Het

Het veel verwighe Velt, het noodich Coorn geel,
 Het Vee van veeler aerdt, 't Ghevogelt cleyn en veel,
 De Steden wel ghebout, en Volcken-rijck verheven,
 Die naer Godts wil en Wet vreedfamic fitten leven,
 De dees met fulcken Stijl, de geen door ouffning sterck,
 De dees met zijn vernuft, som met haer constich werck,
 Doen ons hier veel vermaeck: en nevens dit beweghen,
 Heeft Zeelandt (t'haerder eer) Poëten veel ghecreghen,
 Die thoonen hare kunst, verheffen hare stem,
 Die thoonen dat sy oyt, soghen aen *Pallas* mem;
 Haer veersen en ghesangh', die doen nu reenemaele
 Verwecken 't soet gheluyt van dese Nachtegale,
 Van veelderley gherucht, van veelderhanden sin,
 Dat yghelijck dit lieft, met liefelijcken min.
 Ick hoorden niet soo drá, van dit sachtsinnich quelen,
 Het maken van dit veers quam in mijn sinnen spelen,
 Mijn docht en 't quam mijn voor, het Beesje hoet meer swiert,
 En hoet meer jockt en 'tjockt, en hoet meer tiereliert;
 En hoet meer vliecht en springt, van dees op gene tackjes,
 En hoet meer singt en fleuyt, 't sy wonder milt off mackjes;
 Het is al even soet, 't sy stil off met ghebaer,
 Op sulck, en soo alst wil, men wert altijt gewaer
 Dat kunst vermaeck'lijck is; want somtijt hoorment grollen,
 En dan weer wonder soet, en dan looptet op rollen,
 Even, als ick nu doe: Dies holla stut u pen,
 En denckt wie dat ghy zijt, nu denck ick wie ick ben.
 Den sulcken die niet een, van 't Beesjes thoon can halen,
 Daerom sick, t'aerdich dinck, door mijn sou connen dwalen,
 En belgen sich voor eerst, ja! swijghen wel hier naer,
 En weyg'ren ons zijn stem, soucken zijn weder-paer.
 Dus swijcht mijn cleyn verstant, maer loopt besijd' int duyfter,
 En leent al wat ghy hebt, tot een leersinnich luyfter:
 En wat ghy hoort en fiet, van 't Zeeusche Beesje cleyn,
 Dat maect (soot mogelijk is) de Weerelt gans ghemeyn.

E E R - L I E D T
Tot de Zeeusche Poëten.

Stem-wijse:

Vluchtighe Nymphe &c.

Isfer Wel een die niet en suft,
Over 't Zeeusche Wijs vernuft,
Dat comt Cijcken, en gaet strijcken
Sonder Wijcken, over al
Wonder wat wonder worden sal.

Hoordemen oyt in onse Tael,
Fleuyten soo den Nachtegael,
In ons Eenwen, als dees Zeeuwen
Die hier schreeuwen, met bescheyt,
Wijsfelyck en vol leerfaemheyt?

Lesende dees Consl-ouffning clouck,
Doende Wijsheys onderfouck:
Sult ghy erven, wel verwerven
En doen sterven, in Zeelant,
Misbruycken het bodt Onverflant.

Geestighe Geesten woelt soo heer
Naer Parnassi hont u tre en
Met vermaken, sult ghy naken
En gheraken boven op
Helicons berch tot aen den Top.

Cluchtighe Iuffers rijk van eer,
Rijk van Wijsheyt, rijk van meer;
Laet u gaven, niet begraven,
Wilt hant-haven Redens-kunst;
Eerende soo u land, oyt gunst.

Lieffelyck Wert u moeyt gbeloont,
Constich Wert u hoeft ghecroant
Met Laurieren, die u sieren,
Door het swieren, om u hoeft
Moghelyck nu van moeyt verslooft.

Wily dan niet tot Momus sijt
Prinlijck roupen (wie ghy zijt)
Dat de seden, Wijsse reden,
Inde leden, vanden Mans,
Vande Vrouwen zijn althans.

Doende leertmen.

P. V. M.

APOLLO-FEEST:
O F T E
GODEN-CVNST-OFFER.

TOE-GEEY GENT

Aen de hoogh-geleerden Heer IACOB CATS,
Pensjonaris ende Raet der stad Middelburgh: ende nu der
stad Dordrecht.

NA dat op eenen tijdt, de *Koninck* der *Poëten*
Was op sijn hooghen Throon in heerlijckheyt gheseten,
En met een grooten glans, in 't koel bedouwde-gras
Hem hadde neer gelet, op 't spitsse van *Parnas*:
Omsinghelt om en om, met al de soete scharen,
Voorstanders van het Rijk, en sijne lieve kâren
De *Musen* altermael, by hem den naesten Raet:
En dat nu yder-een gheseten was na staet;
Verhieff hy sijne stem; en sprack, mijn bond-genoten
Ick hebbe by my selfs, met vasticheyt besloten
Dat ick in korte tijdt, wil weten recht bescheet
Hoe verre dat mijn rijk, en Scepter sich uytbreet;
Wat Landen datter zijn, wat voor een slach van lieden
Daer ick door heerschappy, hebb' over te gebieden;
Hoe vele datter sijn, beminners vande konst:
Op dat ick die (na recht) bethoone mijne gonst:
Daerom soo vind' ick goet, om hier toe wel te raken,
Dat ick een groote *Feeft* op *Helicon* sal maken,

G

En

En doen een starck bevel, soo wie dat aen my dinckt,
 Dat hy dan op dien dach sijn offerhande bringt.
 Dit dacht hun alle goet, en sonder teghen-seggen,
 Soo gingen sy met een, den dach heel seecker legghen;
 Want yder was geneyght tot 't beste van 't gemeen,
 En bleven daerom noch een wijle tijts by een:
 Want korts na dit besluyt, werdt *Fama* daer ontboden,
 En haer wert aengeseyt door eene vande Goden,
 Dat sy op staende voet, 't bevel van desen *Heer*
 Sou conden over al; en haestich comen weer.
 Terstont heeft sy ghevat haer snel gheswinde pennen
 Om deur de dunne locht, met haest te mogen rennen;
 Op dat sy over al de Weerelt sou doen kond
 Wat dat *Apollos* volck, voort-aen te doene stond.
 Soo haest dit was verstaen, deed' yghelijck sijn beste
 Van Zuyden, en van Noort, van Oosten, en van Westen,
 Dat hy op 't cierelijckst, en als een onderdaen
 Mocht met sijn offerand, ter hoogher *Feeeste* gaen.
 Dit sijnde dus beraemt, doe quam de *Fama* dalen,
 En als een trouwe bood', soo gingh sy daer verhalen.
 Wat haer bejegt was; een yder sou zijn Godt
 Vereeren op het best: en doen naer zijn ghebodt:
 Wanneer naer verlangh, den dach nu was gheborn
 (Die inden vollen Raet, der *Goden* was ghekoren:)
 Soo quam met groot ghedruys door bergen, bos, en dal,
 De menichte te saem; en maecken bly gheschal:
 Hier quamen sy hun Heer, haer offerhanden bringhen,
 En met eerbiedicheyt sijn lof-gedichten singhen;
 Alsoo dat *Helicon*, van vreuchden heel ontspranck,
 (Want noyt en was ghehoort noch diergelijcke sanck.)

De lucht die werdt vervult van al het konstlich spelen,
 Het aertrijck wert beweecht, deur al het soete quelen:
 Het deder al sijn best; jae met gelijcker hant
 Soo thoonden sy de konst, een yder van sijn lant.
Apollo sach vast aen de lien van allen oorden,
 En letten op de clanck, en letten op haer woorden:
 En al hoewel de sanck docht al de Goden schoon;
 Soo wert hy noch gewaer, 't ontbreecken van een *thoon*:
 Doen sprack hy overluyt, hier moet wat anders welen?
 (Niet tegenstaende dat de sanck wert seer gepresen,)
 Dies heeft hy oogh en oor, noch sneger aengevent,
 Om dat de cloecke *Zeeuwv* daer niet en was bekend.
 Hy sat en overleyd waer aen dit mochte falen,
 Het is (dacht hy) een volck vermaert in alle talen;
 Vol geeft, beleeft, vol vier, in daden wonder stout:
 Het moet wat anders zijn, dat hun dan wederhout.
 Ick sal noch eer de *Feesst* ghekomen is ten ende
 Mijn bood' in alder-haest na *Zeelandt* henen senden,
 Op datse voor mijn *Throon*, verschijnen nu int kort,
 En geven recht bescheet, waer aen het heeft gheschoort.
 Doen wert daer wederom de *Fama* last ghegeven,
 Die stracx van stonden aen, ginck door de wolcken sweven;
 Verclaerden haer bevel, en vlooch van stadt tot stée;
 Doen bleeffter niemant t'huys, maer quamen vlijtich mée.
 Wanneer *Apollo* nu vernam al dees ghesellen,
 So ging hy zijn ghebaer, en aensicht deflich stellen;
 En als sy voor zijn *Throon* haer hadden neer gheleyt,
 Heeft hy op dese wijs tot hen aldus geseyt;
 Ghy siet, hier voor u oogh, dees menichte van menschen
 Die (volgens het bevel,) mijn t'samen coomen wenschen

Gheluck, en grooten heyl, een yder vreucht bedrijft :
 En mijn verwondert seer, waer *Zeeusche* cunste blijft,
 Is *Zeelandt* dan ontbloot, van die de cunste minden?
 En is de wetenschap by hun niet meer te vinden ?
 Wat ist dat haer weerhout? veracht men 't hoogh gebot?
 Off ist van hooverdy? of zijnsse veel te bot ?
 Daer is doen uyt den hoop der *Zeeuven* een ghetreden,
 Die met eerbiedicheyt begofte zijne reden;
 » (Want spreekend' over hoop, en hoortmen geen bescheyt)
 Dies uyt hun aller naem, heeft dien aldus gheseydt:
 Groot *Cosinck*, over-Heer, wy sijn dijn onderlaten,
 En op u goedicheyt wy ons als nu verlaten ;
 Verfoet u toorne dan, en hebt met ons ghedult,
 De mis-slach is gheschiet, (doch) sonder groote schult.
 Wy sijn altijt bereyt, u wille te volbringhen,
 't Ghebreck en is oock niet aen een van dese dinghen ;
 Maer niemant voert ons aen! den *Heynst* is ons berooft,
 Wy sijn een groot getal, maer, hebben noch geen *Hoofst* !
 Ons Schip is wel voorsien van seylen, ende masten,
 Van anckers, en gheschut ; oock van ervaren gasten,
 Die wensten altemael, als dattet maer en voer:
 Wy hebben wants genoegh, 't gebreeckt ons maer aen 't Roer.
 Daerom wy bidden dy, hier op te willen letten,
 Op dat ghy over ons een *Over-hoofst* wilt setten ;
 Een trouwe *Voester-heer*, die tot ons is ghesint,
 En die met al sijn hert oock *d'Edel konste* mint:
 Soo sullen wy voort aen, ghelijck als ander landen
 Niet blijven in ghebreck: Maer bringhen *Offeranden* .
 Dan sult ghy sien u lust, wanneer het ons soo gaet :
 Wy wenschen dijn gheluck, en Heyl in uwven staet.

't Beviel *Apollo* wel; en sonder yet te segghen,
Soo ginck hy oversien, en neerstich overlegghen

Wie dat tot sulcken ampt dan best mocht zijn bequaem:

En met sach hy de man, en riep hem by sijn naem;

Kompt hier ghy, groote *Catz*, ick heb u uytverkoren,
Ghy sult van nu voortaan de *Zeevvven* singhen voren.

Waer in de *Konst* bestaet: dat sult ghy hun doen kont,

Want *Zeelandt* is gheweest van outs in mijn verbont.

Ick wil my wederom van nieuws, met hun verbinden,

Ist een gehoorzaam volck, soo sullen s'aen my vinden

Een goedertieren Heer; ick sal s'in liefden voen.

Want siet! ick hebbe voor aen *Zeelandt* goet te doen.

(Een lant soo wijdt beroemt, in geene *Konst* vergeten,

Hoe? sou dat sijn berooft alleene van Poëten?)

Gaet henen dan ghy *Zeevvv*, maect dat de kust vergaert,

Want *Zeelandt* moet oock sijn in reden-kunst vermaert:

Ick hebbe met bescheet den grooten hoop deur-keecken,

En 't sal haer aen geen breyn, noch aen vernuft ontbreecken:

Maer gaet ghy hun eerst voor, met soet recht-duytsche dicht,

En bringte dan daer naer, tot saecken van ghewicht.

Het stuck dat scheen hem swaer, en meendent af te keeren,

Maer hy wert overstempt van al *Apollo*s Heeren,

En na veel tusschen-spraeck, so liet hy hem op 't lest

Beweghen tot de saeck, als voor 't gemeene best.

Na dat dees groote gift de *Zeevvven* was ghegeven,

Soo werden sy van nieuws met vreuchden aangedreven;

En riepen overluyd, het is jae, wel-geraect!

Want, andersins het spel en waere noyt volmaect.

Hier meed' soo was het eynd' van dese *Feeft* te vieren:

Doen werden sy ghekroont met cransen van *Laurieren*;

En als met groote pracht dit alles was ghedaen,
Is yder vergenoecht weer naer zijn huys ghegaen.

WY sien dan weerde *Catz*, dat ghy zijt komen dalen,
Ghelijck de gulde Son hier binnen onse palen;
V wijdt-beroemde geeft, en wonderlijck verstant,
Dat is een *Helder-licht*, en *Fackel* van het lant.

Door u heeft *Zeelandt* eerft, (ten mach niet sijn gheswegen)
In 't stuck van *Poësy* soo grooten naem ghecregen:
Want door u eldel breyn soo hebt ghy voort-gebracht,
Dat diergelijcke noyt te voor en was bedacht.

Ghy, gaet ons allesins door soet ghedicht vermaecken:
Eerft spreeket ghy vande min, en vande Minnaers saccken;
Wat clippen datter sijn, en watter dient gherijdt
Voor een die vryen wil, off een die wert ghevrijdt.

En als wy voorder gaen, so vinden wy beschreven
De *Seden-rijcke-deucht*, een richtsnoer van het leven,
Tot borgerlijcke plicht ten goede van 't gemeen,
Op dat wy met bescheyd, wel leefden onder een.

Van daer soo gaet u geeft dan noch veel hooger treden:
Door *Heylich onderrvijs*, en stichtelijcke reden
Vermaeckt ghy 't hert, en oor; en laeft een svack-gemoet!
Alsoo dat door u leer, de siele wert ghevoet.

Wat u gheleerde pen oyt ging te voorichijn bringen
Sien wy met wonder aen! als noyt-gehoorde dinghen:
Het is altijd weer nieuw! wy soeckent even-staegh!
Wy lesen onverfaed! wy blijven even graegh.

De geesten zijn door u uyt liefden aen-gedreven;
(Want *Zeelant* moefte sijn in reden-cunst verheven:)

En hebben t'faem ghemaect een *Nachtegaels* gheclanck,
 Waer van u soete Item! noch is de *bove-sanck*.
 Ghy koestert, ende queect de konst, in sulcker voeghen,
 Dat yder wie het sy daer in heeft vergenoegen:
 Dus zijdt ghy over-al van hoogh, en leegh ghekent,
 V *naem* die wert geroemt tot aen des weerelts-ent.
 Ach! konde nu mijn pen te vollen uyt gaen meten
 V welverdienden lof! ghy, *Vader der Poëten*!
 Wat soud' ick voor een Liedt niet dichten t' uwer eer,
 Maer, d'onbequaemheyt (laes!) die hout my nu ter neer.
 Een cloecker van vernuft die wert hier toe ghebeden.
 Ontfangt dan inde plaets mijn toe genegentheden:
 Het is mijn jonstich hert, waer door ick heb bestaen
 Met dit gheringe dicht u *Naem* te roeren aen.

JOHANNA COOMANS.

DE VGHDS-LOF:

TOE-GEEYGENT

Aen mijn Heer M^R. IACOB CATS,
 Pensionaris der Stadt *Middelburgh* in *Zeeland*, ende nu
 tot *Dordrecht*.

DE dese *vert* gheroemt, dat hy en d'*Hemels* stroomen
 Van den *gevlcrkten* Hengst sijn lippen heeft ghe*ve*yckt;
 De ghene, dat hy heeft, ghehorfelt, ligghen droomen,
 Op het *ryvee-boornigh* spits, dat tot de *Mane* reyckt;
 Een ander, dat hy heeft met *heyligh-dolle* spronghen,
 In *Phoebo* susters licht, der *Musen* rey *vermeert*;

Of wel oock dat hy heeft seer konstelick ghesongen,
 Om dat hy met een krans van boven was vereert:
 Maer ick en het ghetal van d' alderminste Goden,
 Betoovert door 't ghesang van Casy luyt en riet,
 Ben, met een soet ghedrijs, ten Hemel-vraert ghevloten,
 Alvaer ick zinghen leerd', en ick en wvift het niet.

WEl aen dan, teere Maeghd, Goddinne, roer mijn snaren,
 Geef dat mijn swanger breyn, in dit gedicht magh paren
 De nuttigheyd met 't soet, op dat ick vol van tocht,
 Mijn liefd', en danckbaerheyd aen Catz bewijsen mocht.
 Maer wat, ô groote vriend! wat sal ick best verhaelen,
 Wat kan ick met meer re'en, van hoogher stof, bepaelen
 In d'engde van dit veers; als 't geen roept breet en wijt,
 Dat ghy niet van dees eeuw, maer van een ander sijt.
 Ick seggh' de lof des deughds, die ons van 't graf bevrijdet,
 En, met een krachtigh hand, in duysend stucken snijdet
 Den anghel van den tijd; die neder-velt ter aerd,
 Al wat ons dwingt en wringt, of eenich letsel baert.
 Gewis, de deughd alleen, met gheen blancket ghestreken,
 Maer klaer van eyghen schoon, en suyver van gebreecken,
 De rechte ladder is, die ons daer boven leyt,
 Daer niet verganck'lick is, maer alles eeuwigheyt.
 De deughd haer eyghen prijs, haer eyghen lof en eere,
 Ontjockt van al't gebied, als opper-vrouw en Heere,
 Van alle manschap vry, verheven op een rots
 Der baren spijt en nijd, der buyen spot en trots:
 Die vol van eyghen macht de onbesuyfde slagen
 Van die steeck-blinde vrouw, die gantsch de aerd doet wagen

Van haer onrecht ghewelt, met vast gesicht aenschouwt,
 Gerust van let of leet, wat dat sy maect of brouwt.
 Niet anders, (om by groot wat kleens te vergelijken)
 Gelijk een groote dogh, die langhst de straet gaet strijcken
 Vol moeds en onbevrees, hy hout vast sijnen treed,
 Al krijght hy hier of daer een zydelinghsche beet
 Van eenigh kef-gefnor; die dan te samen vlieten,
 Om soo met minder vrees, op dese beeft te schieten
 Gemaect tot haer verwijt. Maer ô vergeeffsche jacht,
 Al-waer het schoot-vry Wilt den Iagher niet en acht.
 Soo gaet dees groote Maeghd, ghevest op vaste leden
 Van onheyl heel en vry, groot-moedigh henen treden,
 In alles onverset, en met een zoet gelagh,
 Verdrijft, en wederstaet al wat haer quetsen mach:
 Van d'hayr-top tot den teen is zy in 't stael gessloten,
 Haer hert is mildelick van boven overgoten
 Met stroomen van ghewelt; en drijft zoo tochtigh voort
 Al wat haer overdwerscht, of in haer loop verstoort.
 Wat woelt ghy dan vergeeffsch, ghy wreede dwinge-landen,
 Die aen dit Hemelsch hoofd' wilt slaen uw beulsche handen,
 In menschen bloed gheroot? dit ongeschent ghemoet,
 Met al uw Helfsch bedrijf, haer selven sterckt en voet.
 De arbeyd, moeyt en pijn, het sweet, ghevaerlickheden,
 Iae selfs de bleecke dood, met vrees en ootmoed treden
 Ten dienste van dees vrouw; de Son gheen dingh en siet
 Dat haer gewelt ontgaet, of haer gevenck ontvliet.
 Och oft wy, aerdsche lien, met sterffelicke ooghen,
 Haer wesen mochten sien, met vlees en bloed on-tooghen!
 Hoe fouden wy, gelijk door blixems vyer ghewond
 Haer eeren metter hart, en loven met den mond!

Daer souden wy dan sien, dat daer wy steeds naer graeghen,
 En met een heete lust, op ander wegghen jaeghen,
 By haer verborghen light: want wat verheven wort,
 Is met een quistigh hand in haeren schoot gestort.
 Sie maer de herbergh aen, daer haere krans uyt-steket,
 Ick meyn een deughdzaam man, als onse Cats, die spreket
 Al wat ick seggh' en meer: want so ghy rijckdom acht,
 De selv' hier eeuwelick verdaghet en vernacht.
 Niet Plutoos geel-rood slijck, 't welck in de duyfter kreen:
 Der aerden is verdoemt, als voedsel van ghebreken,
 En allerley verdriet, dat in de wereld sweeft,
 End' in ons lijf en ziel, als in sijn aerde leeft.
 Maer een vernoeghde ziel, in allen deel te vreden,
 Met 't geen des Hemels hand tot ons hier sent beneden,
 Rijck in al overvloed, doch arm van begeert,
 Die selfs het geen sy mist, als eygen goed beheert.
 Soo dat Callimachus seer qualick heeft gesonghen,
 En van der Goden gunst verkeerdelick bedonghen,
 Om t'hebben deughd en goed; want deese vrouw en man,
 Haer leven: dood, noch hel, noch weereld scheyden kan.
 Soo yemand hoogher swelt, en pocht op langhe reken
 Van edel-boortigh bloed, van ouden tijd' gebleken;
 Des weerelds roem en bloem, en blaest met groot beslaght
 Al wat, de weereld roemat, den Adel stijven magh;
 Waer vint ghy sulck een stam, waer vint ghy die quartieren
 Van ons vry-heersch gheslacht, die Deughs autaeren vieren.
 Met reuck-werck van wel-doen? waer vint ghy sulck een zaed;
 Dat van sijn heerlickheyd noch eynd en weet noch maet?
 Noemt vry het morghen-vier, daer Phœbus komt ontsteken
 Den fackel van den dagh, noemt vry de roode beken.

Daer hy de self uyt-bluscht, noemt vry den kouden beer
 Noemt oock het Zuydsche kruys, noemt al des weerelts keer;
 't Is alles in het perck van deughds gewelt begrepen,
 En sonder haer belet, de weereld waer geweken
 In d'eerste tafel-clomp, de Hemel en de Aerd
 Die waeren nu al-langh in haer begin veraert.
 Wegh dan, verslijmt ghemoet, bedompelt in de fluymen
 Van lasse deughd-loof heyd, die met een bosch van pluymen
 Geplant op 't edel breyn, den Hemel verght tot strijt,
 En met een moedigh sweert, de straet van achter smijt:
 Alleen op dese grond, om dat ghy sijt gekropen
 Vyt eenigh edel stam, en ouden tijt geropen
 Tot hooghen staet en eer: daer van ghy in de Kerck
 Noch thoont een out gelas, of een versleten Serck.
 Maer ô verdult ghepracht, ô gantsch ont-weghet drijven!
 O aerd, gheen mannen waerd, maer zinne-loose wijven!
 Wat ist, dat ghy u self in uwve las heyd wieght,
 Als ghy, veraerd van bloed, uwvs Vaders lof belieght?
 Al wat ghy zelfs niet zijt, maer elders moet gaen zoeken.
 In eenigh taffereel, of in vermufte boecken,
 Aen-wijzers van 't gheslacht, is beter een verwijt
 Dat ghy gheen rechte tack, maer water-scheute zijt.
 De deughd vereert alleen: de deughd alleen kan gheven:
 Dat wy vol eer en lof, vol van vernoegingh leven,
 Vol Hemels, vol van God: dat is, gheseyt in 't kort,
 Dat, door de deughd alleen, de aerd verhemelt wort.
 Dit ziet-men nu en dan, met volle kaecken melden:
 Maer wie en ziet oock niet de oude waerheyd ghelden?
 De deughd wert van elck een ghepresen en ghelooft,
 Maer echter blijft zy koud, van alle treyn berooft.

Hier kond ick, waerde Cats, een langhe rolle stellen,
En, met een scherpe pen, by-zonderlick vertellen

De feylen van dees eeuw, de vuyle guytery,
Door welck de deughd ont-eert, staeghs ligghet in de ly.

Maer 't is van meerder tijd, en van een ander drijven,
Als ick te deser tijd ghewaer wert in mijn schrijven.

Een ander stoutigheyt, met meerder tocht bevaen,
Sal eens, door 's Hemels gunst, dit kloecke werck bestaen.

Ontfangh des niet te min, ô groot deel van mijn leven,
Dat hier, met hoop' en vrees' aen u toe wert geschreven:

En zoo dees *Nachtegael* te zeer in 't quincken beeft
Denckt, dat hy jongh, en teer by mieren eyers leeft.

Spe et metu
I. DE BRVNE

MAECHDEN-LESSE.

Op de sang-voysse vanden Psalm 42.

Keyser Commodus van Roomen,
Heeft Philips een Edel-man,
Om Egypten te betoomen,
Gouverneur ghemaect daer van;
Eugenia sijn dochter weert,
Hadde 't recht gheloof aen-veert,
Dees een trouw' na sijn behaghen,
Heeft hy haer eens voor-ghedragen;
Dat hy haer wel Wilde gheven,
Aen des Stede-houders Soon
Van Aquilen, die van leven
't Heydensch Wesen was gheroon,
Maer hy was van hooghen stam,
Daerom Wild' hy dat s' hem nam,
Want sijn Ouders treff'lijck Waren
Soo Wild' hysc met hem paren:
Maer sy niet verblindt door minne,
Haer gantsch niet bewegen liet,
Maer sy seyd, met kloecken sinne,
Datmen in het houw'lick niet

En moet mercken op 't gheslacht
Van die ons Wert voor-gebracht,
Maer wel nauwe op sijn seden,
Want sy seyde voor een reden;
Datmen niet moet met sijn Vader,
Of sijn Moeder, houden huys,
Maer men moet met hem te gader
Hebben vrechde, hebben kruys.
Allen Maechden tot een leer,
Dat sy om 't gheslaches eer,
Haer aen niemant en verbinden,
Die sy quaet van leven vinden.
Vader Moeder sluytmen buyten,
Maer de Man die komt in 't bedt,
Niet dan droefheydt komt van guyen,
Adeldom dat niet belet:
Daerom Wilt ghy in u jeucht,
Erven eene Ware vrechdt,
Wilt met sulken eenen trouwen
Diemen recht voor vroom mach houwen.

IOANNES de SWAEF.